

Slow in de Metropool

- Hoe slowspots en slowmomenten de kwaliteit van de stad benadrukken

“Een gevecht voor het recht op genieten”, zo wordt ook wel de missie van Slow genoemd. Slow is lang niet altijd traag, slow kan ook snel zijn - het gaat om een filosofie die zich kant tegen vervlakking en zich inspant voor de verhoging van de levenskwaliteit. Bij Slow Cities denkt men wellicht al gauw aan Italiaanse dorpen, de bakermat van Slow Food, maar wat doen én kunnen moderne grote steden met dit gedachtengoed? Zijn er concrete voorbeelden te vinden? En in hoeverre sluit toeristisch gedrag hierop aan?

In 1986 is het de Italiaanse culinair journalist Carlo Petrini die, ontstelt over de opening van een Amerikaanse hamburgertent op de Piazza di Spagna in Rome, de aanzet geeft voor de huidige Slow-beweging. Hij brengt een aantal vrienden en kennissen bij elkaar om de kunst en filosofie van het genieten te promoten. Vergelijkbaar is de actie die lens Boswijk op haar site www.iens.nl op dit moment onderneemt tegen de mogelijke fastfoodstrip in Amsterdam Zuidoost: “Fast staat garant voor: geen tijd, geen contact, geen cultuur en bovenal geen smaak.” Zij pleit voor een multiculturele culinaire boulevard bestaande uit een verzameling van eethuizen, afhaalplekken, praathoeken, koffiekamers en gastronomische counters.

Veel traditionele regionale voedselproducten in de wereld dreigen te verdwijnen door onbekendheid, vervalsing, fastfood ketens of overdreven hygiëneregels. Om dit te voorkomen is Slow Food in 1996 het project "Ark van de Smaak" gestart. Wetenschappers, journalisten en Slow Food leden over de hele wereld zoeken naar vergeten authentieke streekproducten, ze beschrijven de productietechnieken en de historische achtergrond, en achterhalen de nog bestaande makers. Op de lijst staan ook elf beschermde producten uit Nederland.

Slow Cities

Voortvloeiend uit de slow foodbeweging, bestaan er sinds 1999 ook Slow Cities. Wederom begonnen in Italië, maar inmiddels bestaan er al bijna vijftig slow, weliswaar kleine, “cities” in verschillende landen, als Noorwegen, Groot-Britannië, Brazilië en Zwitserland. Slow Cities dienen te voldoen aan meer dan vijftig criteria. Het zijn plaatsen waar men bewust probeert de lokale identiteit te versterken en waar de gelegenheid wordt geboden aan hun inwoners en bezoekers om te genieten van het onthaaste leven. In hun manifest staat onder andere dat een slow city informatie dient te geven aan toeristen, wat moet zorgen voor een “real local experience”.

Slow voor snelle lezers:

Binnen de Slow Movement is aandacht voor een verhoogde levenskwaliteit op terreinen als: voeding(seducatie), reizen, leefomgeving en wellnes. Het vinden van de balans tussen snel en langzaam staat hierbij centraal.

Het fenomeen Slow Food vormt de oorsprong en heeft meer dan 83.000 leden wereldwijd Nederland telt 23 actieve convivia (werkgroepen).

Het symbool van slow food is de slak.

1989 Slow Food Movement en Manifest zijn een feit

1996 Ark van de Smaak opgericht ter bescherming van authentieke streekproducten

1999 Slow Cities opgericht, inmiddels zijn er meer dan 50 slow cities/towns in verschillende landen

2005 Publicatie boek: In praise of Slow – how a worldwide movement is challenging the cult speed – C. Honoré, vertaald in 25 talen.

Sites:

Algemeen: www.inpraiseofslow.com/slow

Voeding: www.slowfood.com, www.slowfoodforum.org

www.slowfood.nl, www.slowfoodamsterdam.nl

Reizen: www.slowtrav.com en www.slowtalk.com

Slow Steden: www.cittaslow.net/world;

Slow Toerisme

Onder vele toeristen bestaat er in toenemende mate waardering voor het authentieke, zij zoeken naar een oorspronkelijke sfeer waar zij, soms letterlijk, kunnen proeven van de cultuur. In de bestseller *In praise of slow* (2005) wijst de auteur Honoré ons op de groeiende behoefte aan tegenhangers van geglobaliseerde consumptiepatronen en een doorsnee toeristisch aanbod. Een te hoge concentratie van (inter)nationale hotel/restaurant-of winkelketens op toeristische bestemmingen ontkracht dan ook het unieke karakter van een plaats. Plekken worden hierdoor 'placeless': ze verliezen als het ware hun identiteit.

Op www.slowtalk.com geven slowtravelers elke dag hun tips en meningen over reisgerelateerde onderwerpen. De site bevat ondermeer een internationale slow

reisagenda, beoordelingen van hotels, restaurants en bezienswaardigheden.

Slow Metropool

Een officieel erkende Slow City telt niet meer dan 50.000 inwoners, een metropool kan dan ook nooit helemaal voldoen aan alle criteria die in het manifest van Slow Cities zijn opgenomen. Desalniettemin biedt het concept Slow grote steden interessante mogelijkheden in de vorm van slowmomenten of slowspots. Wat te denken van de Slow Down Day in Dublin van 23 april jl: "A day of rest, relaxation, information and gentle inspiration". In Japan organiseerde Yokohama, eveneens in april, de eerste "Japanse Ark van de Smaak-week", waarbij soja en thee centraal stonden en toonaangevende sprekers waren te beluisteren. In het land dat bekend staat om zijn snelheid, zoeken en vinden steeds meer Japanners hun heil in een alternatieve leefstijl, welke bijna altijd draait om een langzamer levensritme. In Kokubunji, een voorstad van Tokyo, kun je bij Café Slow organische koffie uit slowbekers drinken (zie foto). Op de site van dit Café Slow staat een wel heel bijzonder initiatief, namelijk: de "Kaarsennacht", waarbij een ieder werd opgeroepen om op 21 juni minimaal twee uur door te brengen in slechts enkel kaarslicht. Hét slowmoment om je kinderen voor te lezen, vrienden uit te nodigen of om je te gedragen zoals altijd, maar dan met andere verlichting.

Candle Night in Japan

*Let's make a "wave of darkness"
spread over the globe together.*

*On the evening of Summer solstice, June 21st,
for two hours from eight to ten p.m.*

Turn off the lights, take it slow.

www.candle-night.org

In Australië organiseert de hoofdstad Canberra sinds oktober 2004 het Canberra Slow Festival dat een week duurt. Gedurende deze week worden er diverse activiteiten aangeboden van meditatie technieken, tot onderwijs aan kinderen en hun ouders op het gebied van voeding en onthaasten. Het festival wordt afgesloten met een Slow Sunday

Community Picknick. Vele steden in de Verenigde Staten hebben een actieve Slow Food groep; zo lanceerde Chicago vanuit dat kader op 17 juni jl. de Slow Barbecue Tour. Opvallend is dat de steden dergelijke activiteiten - voor zover is na te gaan- niet vermelden op hun websites, terwijl slowplekken en slowmomenten nu juist de kwaliteit van het verblijf in een stad versterken en toeristen zou kunnen aantrekken.

Slow Amsterdam

Studenten Toerisme Management van de Hogeschool INHolland hebben op grond van eigen onderzoek een toeristische gids over Amsterdam samengesteld waarmee de stad op een slow wijze beleefd kan worden. De gids bevat een scala aan "slowspots" van park tot tempel en beschrijvingen van specifieke winkels, restaurants, musea en drie slowroutes. Alle opgenomen ondernemers zijn geïnterviewd en staan positief tegenover het idee van een dergelijke gids. Samen met Slow Food Amsterdam wordt bekeken hoe de ideeën verder ontwikkeld kunnen worden. Hierbij valt te denken aan het ontwerpen van slowfietsroutes welke niet alleen voeren langs stille gebieden, maar ook naar de producenten van ambachtelijke (voedings)producten waar een demonstratie wordt gegeven en kan worden geproefd. De jaarlijkse autovrijedag in vele Nederlandse steden, die eerder gemopperd dat gejuich oplevert, zou een extra dimensie kunnen krijgen als dit wordt gekoppeld aan het feit dat men collectief een slowmoment neemt.

Betekenisvolle beleving

In zijn toekomstvisie op marketing van de zingeving, heeft Idenburg (2004), het bij slow over een lifestyle revolutie, waarbij het gaat om de bewuste keuze voor rust en een gebalanceerd leven. Centraal staan daarbij volgens hem de volgende drie eigenschappen van belevenissen: is het Echt, Intens en Bijzonder? Eigenschappen dus die veel overeenkomsten vertonen met slowmomenten: het is een kwestie van de tijd nemen voor ontmoetingen, tijd voor genieten – door middel van slowcooking tot het gebruik maken van wellness centra – en terugkerende, seizoensgebonden ritmes te koesteren. Welke stad wil nu niet bekend staan als een plek waar je dergelijke betekenisvolle belevingen kunt hebben, als toerist én bewoner?

Auteur: Roos Gerritsma – docent en research fellow Leisure & Tourism Management aan de Hogeschool INHolland – roos.gerritsma@inholland.nl. De tekst is mede gebaseerd op onderzoek van vierdejaarsstudenten, met in het bijzonder van Kim Veldhuizen. Afbeeldingen: foto's gemaakt door Roos Gerritsma, behalve de slowcups die komen van www.cafeslow.com, voorkant Slowgids is gemaakt door firma Broer & Snel.